

Abstrakt

Ve své disertační práci se snažím poukázat na určité aspekty vzájemných vztahů, vlivů a vazeb, které spojovaly Čechy a Jihoslovany na poli výtvarného umění v období mezi lety 1861–1922. Zájem o tuto problematiku vycházel především z mých osobních zkušeností a znalostí člověka pohybujícího se v obou vybraných kulturních kontextech. Své bádání jsem zaměřila zejména na zkoumání role jednotlivců, již významně figuruji v obou analyzovaných kulturních kontextech a zároveň je překračují. Práce se tak ve výsledku omezila na tři základní kapitoly, které sledují specifické vlivy a vztahy vybraných umělců, současně však reflektují charakter proměny dobového společenského diskurzu. V první kapitole této práce se zabývám několika českými umělci, kteří vytvářeli díla s jihoslovanskou tematikou v druhé polovině 19. století. Referenční rámec pro interpretaci těchto děl tvořil specifický orientalismus klíčící na úrodné půdě romantismu, podbarvený zároveň myšlenkami o slovanské vzájemnosti. Klíčovou postavou je v tomto kontextu především malíř Jaroslav Čermák. Následování jeho vzoru sehrálo významnou roli v procesu kodifikace obrazů s jihoslovanskou tematikou nejen v českém kulturním kontextu, ale i v jihoslovanském. Druhá kapitola je věnovaná chorvatskému umělci Vlahu Bukovacovi, který se na začátku své tvorby významně inspiroval právě dílem Jaroslava Čermáka a od roku 1903 do roku 1922 byl také profesorem pražské Akademie výtvarného umění. Jelikož je v českém dějepise umění zmiňován pouze okrajově a v Chorvatsku patří k nejvýraznějším uměleckým osobnostem poslední třetiny 19. století, nabídla se mi podnětná možnost porovnání existujících interpretací umělce a jeho díla, vycházejících z obou kulturních kontextů. Záměrem tak bylo představit Bukovacovo dílo v nových souvislostech. Předpokladem pro vytvoření nových spojení bylo v tomto případě poukázání na některé zatím neosvětlené momenty v umělcově tvorbě a zejména pak jejich (re)kontextualizace. V poslední kapitole pak zkoumám cesty Bukovacových studentů do Dalmácie. Zaměřuji se zejména na rok 1908, kdy v okolí Dubrovníka pobývali Václav Špála a tři členové umělecké skupiny *Osmá*: Emil Filla, Bedřich Feigl a Emil Artur Pittermann-Longen. Prostřednictvím dochovaných informací z archivních pramenů a literatury a zejména pak analýzou jednotlivých děl a jejich porovnáním s realii se snažím o rekonstrukci jejich pobytu na „Jihu“ a motivace, jež za ním stála. V neposlední řadě bylo pro mě podnětné porovnání cest „zakladatelů českého moderního umění“ s cestami českých umělců starší generace. Cílem této práce je tak upozornit na určité příznačné momenty v dějinách spleťtých a bohatých vzájemných vztahů českého a jihoslovanského kulturního kontextu.